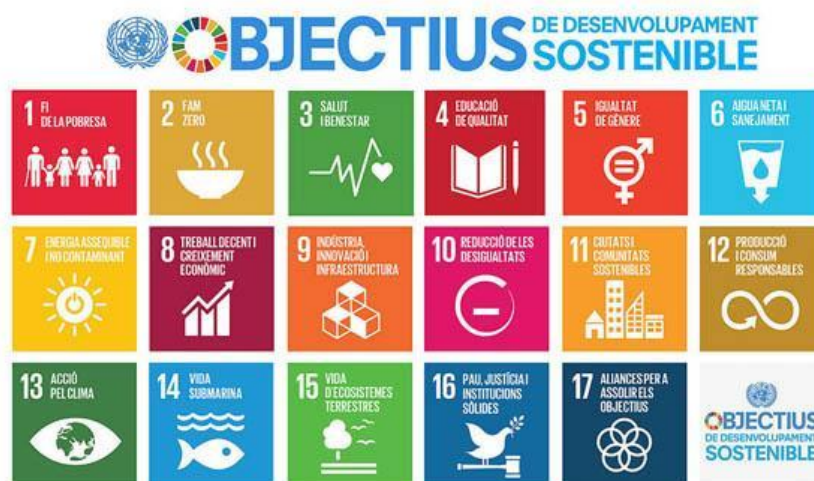

PLA D'ACCIÓ DEL SISTEMA UNIVERSITARI DE CATALUNYA PER A LA CONSECUCIÓ DE L'AGENDA 2030

Línies d'actuació i accions del Pla previstes pel curs acadèmic 2020-2021

INTRODUCCIÓ

El 25 de setembre del 2015 els estats membres de les Nacions Unides van aprovar la resolució *Transformar el nostre món: l'Agenda 2030 per al desenvolupament sostenible*, un marc de referència global perquè la comunitat internacional i els governs promoguin polítiques alineades amb els 17 Objectius de desenvolupament sostenible (ODS), concretats en 169 fites, i que actua sobre les anomenades «5 P» (per la denominació en anglès): persones (*People*), planeta (*Planet*), prosperitat (*Prosperity*), pau (*Peace*) i aliances (*Partnership*).

L'objectiu número 4 de l'Agenda, Educació de qualitat, especifica la necessitat de garantir una educació inclusiva, equitativa i de qualitat, així com promoure oportunitats d'aprenentatge durant tota la vida per a tothom. En aquest sentit i per primera vegada en una agenda política internacional, l'educació superior és considerada important per assolir el desenvolupament sostenible a escala planetària. Addicionalment, i visibilitzat en diferents objectius, l'Agenda posa de manifest que la recerca i la transferència, funcions també de la universitat, són necessàries per tal que els ODS siguin assolibles d'aquí al 2030.

És en aquest marc que el febrer del 2019 neix el Grup de Treball de l'Agenda 2030 del Consell Interuniversitari de Catalunya (CIC), impulsat des de la seva Secretaria General i fruit de l'acord establert en el si de la Comissió General de Política Universitària (CGPU). Amb la seva posada en marxa es pretén, per una banda, elaborar una diagnosi de la contribució de les universitats catalanes a l'Agenda, i per l'altra, disposar d'una proposta d'estratègia per al conjunt del sistema

universitari català. L'objectiu últim és que els 17 ODS que marca l'Agenda 2030 siguin presents tant en la presa de decisions dels òrgans de govern de les universitats com en el dia a dia de tota la comunitat universitària. La constitució formal del Grup de Treball queda establerta el 2 de maig del 2019.

Des del moment de la seva constitució, el Grup identifica quatre grans aspectes que cal abordar, sense els quals el treball cap a la consecució dels ODS seria difícil.

En primer lloc, conscients que incorporar l'Agenda requereix transformacions dins el sistema universitari mateix, una de les primeres iniciatives del Grup és incloure l'Agenda 2030 en les agendes de les comissions del CIC —Comissió de Programació i Ordenació Acadèmica, Comissió de Recerca, Comissió de Relacions Internacionals, Comissió Dones i Ciència i Comissió d'Estudiants— i iniciar el diàleg sobre com abordar els ODS en cadascun dels seus àmbits d'actuació, tot fent-los l'encàrrec d'elaborar una proposta de línies d'actuació.

En segon lloc, i tenint en compte que la transformació del sistema requereix també la implicació d'instàncies institucionals que van més enllà de les 12 universitats integrades en el CIC, es convida a formar part del Grup de Treball l'Agència per a la Qualitat del Sistema Universitari de Catalunya (AQU), de l'Agència de Gestió d'Ajuts Universitaris i de Recerca (AGAUR) i de la Institució Centres de Recerca de Catalunya (CERCA). Igualment, es considera clau la participació de l'estudiantat universitari, integrat en aquest grup de treball per dos representants de la Comissió d'Estudiants del CIC. Addicionalment, i per recollir el treball previ que ja es feia des de l'Associació Catalana d'Universitats Públiques (ACUP) en el marc de l'Agenda 2030, es creu pertinent incloure'n el secretari. A més a més, també s'incorpora al debat la Xarxa Catalana d'Universitats Saludables (US.cat), en la qual participen les universitats catalanes. Per últim, donada l'activitat de les universitats catalanes com a agents de cooperació internacionals, també es valora la necessitat d'incorporar al Grup de Treball a la Direcció General de Cooperació al Desenvolupament.

En tercer lloc, i atès el caràcter transversal de l'Agenda 2030, que fa necessari un treball conjunt de tots els agents del territori més enllà del sistema universitari, el Grup participa, sota la direcció del CIC, en la signatura de l'Acord Nacional per a l'Agenda 2030 a Catalunya. Aquesta signatura, que es concreta el 21 de febrer del 2020, és l'inici de l'Aliança Catalunya 2030, una coalició entre

institucions públiques i privades, entitats del tercer sector, socials i econòmiques compromeses amb els ODS. La necessitat d'aquesta Aliança ja s'havia dibuixat en el Pla Nacional per a la Implementació de l'Agenda 2030 a Catalunya (ACORD GOV/132/2019, de 25 de setembre) concretat el 25 de setembre del 2019. Aquest Pla, impulsat pel Consell Assessor per al Desenvolupament Sostenible de Catalunya (CADS), identifica, en primer lloc, els compromisos del Govern en relació amb cadascun dels ODS i de les seves respectives fites, mitjançant les polítiques públiques impulsades i gestionades per la Generalitat de Catalunya i posant un èmfasi especial en la coherència de les polítiques públiques. En segon lloc, estableix que cal vincular-hi tant personal expert com la societat civil, mitjançant els òrgans de participació i consulta de la Generalitat de Catalunya. Per tot l'anterior, el Grup de Treball identifica la importància de vincular la seva tasca amb les iniciatives tant del Pla Nacional com de l'Aliança Catalunya 2030. Per això, el director del CADS, el senyor Andreu Queralt i Bassa, assisteix com a convidat a algunes de les sessions del Grup de Treball del CIC.

En quart lloc, es valora la pertinença de disposar de mecanismes de seguiment i indicadors que permetin avaluar el grau d'assoliment dels compromisos que es vagin adquirint i del seu impacte sobre els ODS, tal com fan les Nacions Unides mateixes amb les dades dels estats membres, per donar resposta als 231 indicadors oficials de l'Agenda 2030.¹ El Grup de Treball de l'Agenda 2030 del CIC es proposa elaborar uns indicadors propis, adaptats a les característiques i les necessitats del sistema universitari català. Com a marc de referència es pretén utilitzar els indicadors que el Govern de la Generalitat de Catalunya va presentar públicament el 23 de setembre del 2020 i que ja han estat incorporats a l'estadística oficial per fer el seguiment i l'avaluació del grau de compliment dels ODS al nostre país. Aquests indicadors han estat calculats d'acord amb els criteris metodològics de la Comissió Europea, que ha dedicat diversos llocs web a la contribució de la Unió Europea (UE) als ODS, en particular el web de desenvolupament sostenible Eurostat, que fa un seguiment del treball de la UE a través d'indicadors, gràfics visuals i un informe anual detallat.

¹ SDG Indicators. Disponible a: <<https://unstats.un.org/sdgs/indicators/indicators-list/>>.

ACTIVITATS DEL GRUP DE TREBALL DE L'AGENDA 2030

El Grup de Treball de l'Agenda 2030, sota la coordinació de la senyora Pastora Martínez i Samper, vicerectora de Globalització i Cooperació de la Universitat Oberta de Catalunya (UOC), compta amb representants de les 12 universitats que formen el sistema universitari català, així com representants dels estudiants, de l'AQU, de l'AGAUR, de la Institució CERCA, de l'ACUP i de la Secretaria General del CIC. També en formen part dos representants dels estudiants. A l'annex es pot consultar quins membres la componen. El Grup s'ha reunit en vuit ocasions, tres l'any 2019 (2 de maig, 5 de juliol i 23 d'octubre) i cinc l'any 2020 (18 de febrer, 14 de maig, 17 de juliol, 7 d'octubre i 27 de novembre).

Els coordinadors i coordinadores de les comissions del CIC involucrades en el projecte són: la senyora Anna Berga (Universitat Ramon Llull, URL), per a la Comissió Dones i Ciència (CDC); el senyor Jordi Collet (Universitat de Vic – Universitat Central de Catalunya, UVic–UCC), per a la Comissió de Recerca i Transferència de Coneixement (CR); la senyora Amelia Diaz (Universitat de Barcelona, UB), per a la Comissió de Programació i Ordenació Acadèmica (CPOA); el senyor Alex Aguilar (UB), per a la Comissió de Relacions Internacionals (CRI); i els senyors Álvaro Mellado (Universitat Politècnica de Catalunya, UPC) i Francesc Xavier Rodríguez (URL), per a la Comissió d'Estudiants (CE). Cadascuna d'aquestes comissions va treballar una proposta de línies d'actuació en els seus àmbits respectius. La CPOA va centrar la seva atenció en la transformació de la docència a través de la inclusió dels ODS en els plans d'estudi i en el sistema de verificació de les titulacions; la CDC en accions encaminades a reduir les desigualtats per raó de gènere i a donar suport a les víctimes d'assetjament sexual o de violència masclista; la CR a actuar per vincular la transferència de coneixement, les convocatòries i l'avaluació de la recerca amb els ODS; la CE a impulsar accions relacionades amb el benestar i la salut de la comunitat universitària i amb el desenvolupament sostenible; i la CRI en l'establiment d'aliances i la divulgació en l'àmbit internacional.

Cal fer èmfasi en el fet que una part important de l'activitat del Grup de Treball es duu a terme en plena pandèmia de COVID-19. Aquest context fa encara més imperatiu involucrar les universitats catalanes en la consecució dels ODS. Aquesta sindèmia (pandèmia on els efectes sobre la salut de les persones depenen també del seu context social i econòmic) és un dels reptes ja apuntats per l'Agenda 2030 mateixa (de manera més directa, a la fita 3.3) i la seva resolució també està

intrínsecament lligada a com s'aborden la resta d'ODS, tal com apunta l'informe de les Nacions Unides publicat el març del 2020 sota el títol *SHARED RESPONSIBILITY, GLOBAL SOLIDARITY: Responding to the socio-economic impacts of COVID-19*.

DIAGNOSI PRELIMINAR: L'AGENDA A LES UNIVERSITATS CATALANES

El 2019, l'Associació Internacional d'Universitats (International Association of Universities, o IAU), una organització no governamental creada amb l'objectiu de fomentar la cooperació entre les institucions d'educació superior de tot el món, llença la segona edició d'una enquesta que ofereix una anàlisi de dades de les tendències globals i regionals de l'educació superior internacional respecte a l'Agenda 2030. Aprofitant aquest context, una de les primeres accions del Grup de Treball, en contacte permanent amb la IAU, és sumar-se a aquesta crida per recollir la informació del sistema universitari català. L'enquesta no es planteja com un mapatge de les accions que les universitats duen a terme, sinó com una diagnosi de la percepció dels participants sobre el grau d'incorporació de l'Agenda a la universitat mateixa. L'enquesta la contesten principalment responsables institucionals de les 12 universitats catalanes.

La diversitat de les universitats catalanes en aspectes com la dimensió, la localització, el pressupost, els àmbits de coneixement, la metodologia de docència (presencial o en línia), la capacitat de mobilització o el compromís de la seva comunitat, fa que les respostes siguin heterogènies i, en alguns aspectes, difícils de comparar. Així mateix, atès que l'enquesta està centrada en aspectes qualitius i de percepció, les respostes estan sotmeses a la subjectivitat en funció de la persona que ha respost l'enquesta. No obstant això, les dades recollides permeten fer una diagnosi preliminar interessant, que, a més, en haver-se fet en el marc de l'enquesta de la IAU, es pot comparar amb l'estat d'avanç envers el sector universitari a escala global, i molt especialment a escala europea. A continuació se'n destaquen les conclusions principals:

1. A les universitats catalanes, l'Agenda 2030 es coneix d'una manera similar a la mitjana europea. Les universitats es consideren ben informades sobre qüestions com l'Agenda 2030, els ODS i el desenvolupament sostenible. De les 12 universitats, 10 estan d'acord que l'aprovació de l'Agenda 2030 va significar un augment en l'interès de les seves institucions pel desenvolupament sostenible.

2. En el moment de l'enquesta, cinc universitats catalanes ja disposen d'un pla estratègic en relació amb el desenvolupament sostenible, i tres més estan treballant a dissenyar-ne un. Tot i que hi ha diferències en la concreció del seu desplegament segons la singularitat de cada territori, aquestes dades situen les universitats catalanes per sobre de la mitjana europea, on tan sols el 32 % d'universitats que han omplert l'enquesta té un pla estratègic.

3. Totes les universitats catalanes han introduït el desenvolupament sostenible en les quatre àrees que determina l'enquesta, tal com es detalla a continuació. A escala europea, només el 60 % de les institucions d'educació superior tenen aquest abordatge en paral·lel en les quatre àrees:
 - a) **Educació i ensenyament:** de les 12 universitats catalanes, 11 integren el desenvolupament sostenible en la seva oferta acadèmica. D'altra banda, 10 universitats ofereixen cursos centrats en el desenvolupament sostenible, 7 d'elles a través de formació reglada i 3 en formació no reglada. Si s'analitza per ODS, el 100 % de les universitats catalanes treballen els ODS 3 (Salut i benestar), 4 (Educació de qualitat), 5 (Igualtat de gènere), 10 (Reducció de les desigualtats) i 12 (Consum i producció responsables). Els ODS que menys es treballen en aquesta àrea són el 2 (Fam zero) i el 14 (Vida submarina).

 - b) **Recerca:** totes les universitats catalanes fan recerca sobre desenvolupament sostenible, que té un impacte en gairebé tots els ODS. Les qüestions més abordades per la recerca són reptes relacionats amb el territori, la igualtat de gènere, la reducció de les desigualtats, l'ecologia i el consum responsable. Si s'analitza per ODS, el 100 % de les universitats catalanes treballen els ODS 3 (Salut i benestar), 4 (Educació de qualitat), 5 (Igualtat de gènere), 9 (Indústria, innovació i infraestructures) i 10 (Reducció de les desigualtats). Els ODS que menys es treballen són el 2 (Fam zero) i el 15 (Vida terrestre).

 - c) **Compromís comunitari:** les universitats catalanes estan molt arrelades al territori, tenen un gran compromís amb la comunitat que les acull i teixeixen forts vincles amb les entitats del tercer sector. El 100 % de les universitats catalanes mantenen relacions amb escoles, associacions, Administració i ONG sobre el

desenvolupament sostenible. En relació amb el treball fet amb la comunitat al voltant dels ODS, es manté aquesta coherència, i es mostra el fort compromís de les universitats envers la comunitat. Per ODS, el 100 % de les universitats catalanes treballen els ODS 3 (Salut i benestar), 4 (Educació de qualitat), 5 (Igualtat de gènere) i 10 (Reducció de les desigualtats). Els ODS que menys es treballen són el 14 (Vida submarina) i el 15 (Vida terrestre).

d) Iniciatives del campus: el 100 % de les universitats catalanes treballen els ODS 3 (Salut i benestar) i 5 (Igualtat de gènere). Així mateix, la majoria treballen l'ODS 13 (Acció climàtica), amb la instal·lació de plaques fotovoltaïques i amb la compra d'energia neta de manera consorciada.

4. El personal més involucrat en el treball de l'Agenda són els equips de la universitat, tot i que no és clar com s'ha de calcular, i per això no es disposa d'aquesta xifra a nivell de sistema. S'identifica que seria desitjable més informació i formació sobre com es pot integrar el desenvolupament sostenible tant en la formació docent com en la recerca. Així mateix, per garantir una contribució més elevada als ODS, totes les universitats coincideixen que cal fer esforços addicionals per vincular també l'estudiantat, la implicació del qual és per sota de la mitjana global.
5. De les 12 universitats catalanes, 10 tenen assignacions pressupostàries destinades al desenvolupament sostenible que, en el conjunt del sistema, sumen més de 3,1 milions d'euros.² No obstant això, com que l'enquesta deixa a cada universitat el criteri per calcular aquest pressupost, la xifra real podria ser més alta. Tot i així, totes les universitats coincideixen que, per evitar un tractament superficial de l'Agenda, o el que s'ha anomenat internacionalment *SDG Washing*, seria desitjable comptar amb partides pressupostàries més grans. Aquestes dades són coherents amb els resultats obtinguts a escala europea.
6. De les 12 universitats catalanes, 5 disposen d'eines d'avaluació per al desenvolupament sostenible a la institució, i 1 les estava desenvolupant en el moment de l'enquesta. Entre les eines utilitzades, hi ha la recollida de dades i les enquestes, les auditories de

² Segons les dades de 7 de les 12 universitats.

sostenibilitat, el mapatge de l'activitat universitària o l'adaptació dels estàndards de Global Reporting Initiative (GRI) per part de les universitats.

7. A través del CIC o de l'ACUP, totes les universitats catalanes treballen molt estretament i de manera conjunta en la seva aportació a l'Agenda 2030. També hi ha col·laboració, tot i que en menor grau, a escala espanyola i internacional. Destaca la col·laboració en el marc de la Conferència de Rectors de les Universitats Espanyoles (CRUE), o de xarxes com Aurora Universities Network, Copernicus Alliance, Higher Education Sustainability Initiative, Global University Network for Innovation (GUNI), etc.

El Grup de Treball de l'Agenda 2030 del CIC és conscient que els resultats de l'enquesta són parcials. De fet, i de cara a futures edicions de l'enquesta, es proposa consensuar i compartir criteris per poder-la respondre de manera coherent i facilitar així la interpretació i la comparació dels resultats. Així mateix, s'espera poder-la estendre a tota la comunitat universitària, especialment a l'estudiantat i als graduats, per enriquir els resultats amb la percepció d'aquests col·lectius.

No obstant això, és un bon punt de partida. Les dades obtingudes es validen i s'amplien amb la informació que aporten els membres de la CGPU, amb l'objectiu d'obtenir una base suficientment sòlida per redactar les línies estratègiques del Pla d'Acció. Totes aquestes accions, sumades a la dedicació i a l'expertesa dels membres del Grup de Treball de l'Agenda 2030, donen com a resultat i es concreten en les línies d'actuació que es proposen en aquest Pla, comunes a tot el sistema universitari català i amb la definició d'objectius concrets.

PLA D'ACCIÓ AGENDA 2030 DE LES UNIVERSITATS CATALANES

LES CINC DIMENSIONS DEL PLA D'ACCIÓ

El Pla d'Acció que es proposa des del Grup de Treball s'organitza en cinc dimensions diferents. Aquesta categorització prové de la classificació que proposa la IAU en l'enquesta, i s'ha modificat ampliant-la en una dimensió més i reelaborant algunes de les quatre dimensions originals. Aquests canvis han estat propiciats per la consideració del context del sistema universitari català, per l'anàlisi i la interpretació de les dades de l'enquesta, i per recollir totes les accions que s'han analitzat i que es duen a terme a totes les universitats. Per tant, les dimensions que es consideren finalment són les següents:

1. ESTRATÈGIA I GOVERNANÇA

Aquesta dimensió no formava part de l'enquesta de la IAU. S'ha incorporat per acollir tots els aspectes institucionals i polítics que poden promoure l'Agenda 2030, a part de les funcions esmentades més amunt. Inclou l'existència d'estructures, serveis o càrrecs que estan alineats amb els objectius de l'Agenda. També formen part d'aquesta dimensió l'existència de plans estratègics específics, la presència en àmbits com la política de qualitat, o la destinació de recursos específics a l'Agenda, per exemple.

2. EDUCACIÓ I DOCÈNCIA

Es tracta d'una dimensió que respon a una de les funcions essencials de la universitat, i recull tota l'acció que integra l'Agenda 2030 en l'activitat docent: objectius, competències, metodologies i avaluació. Per tant, es refereix a la incorporació dels objectius de l'Agenda en els graus, els màsters, els doctorats, i altres activitats docents universitàries. No es tracta només d'incorporar continguts relacionats amb algun dels ODS, sinó també d'incorporar metodologies docents adequades perquè incideixin en la formació que ofereix la institució per a una ciutadania responsable socialment. També es refereix a un tipus d'aprenentatge competencial i transversal, potenciant l'esperit crític, la presa de decisions, la conscienciació ciutadana, que són competències inherents a l'Agenda. I també es refereix a un aprenentatge basat en situacions i reptes reals, compatibles amb els objectius de l'Agenda. En aquesta dimensió és bàsica la formació del professorat per poder-ho dur a terme i també el reconeixement d'aquesta activitat en el seu perfil professional.

3. RECERCA I TRANSFERÈNCIA

Aquesta dimensió fa referència a les altres dues funcions essencials que s'associen a la universitat. Ha d'englobar tota l'acció universitària que potencia una recerca dirigida a la consecució dels objectius de l'Agenda i també els procediments i les metodologies inherents a la recerca i la transferència, de manera que siguin responsables socialment. Per tant, busca promoure una recerca aplicada i disponible i oberta. De la mateixa manera que en la dimensió anterior, aquesta necessita un reconeixement professional i unes polítiques disposades al finançament de línies afins als objectius de l'Agenda 2030. També implica una connexió important amb agents polítics, econòmics i socials per poder dur a terme una activitat de transferència que és necessària per a les dimensions econòmica, social i ambiental de l'Agenda.

4. COMPROMÍS AMB LA SOCIETAT

En aquesta dimensió es recullen totes les línies d'acció que potencien la comunicació amb l'entorn, amb la societat. Recorda el retorn de les universitats a la societat que les nodreix, i fa visible l'obligació que la institució universitària escolti les necessitats de la ciutadania i la societat, i que en consideri les expectatives i els reptes per donar respostes i assolir els objectius de l'Agenda. Aquesta relació amb agents socials ha de fer, també, que la universitat mateixa sigui dinàmica i capaç de transformar-se per adaptar-se a un món canviant. Hi tenen una incidència especial l'establiment d'aliances, convenis, acords, xarxes, que són compatibles amb alguna de les dimensions anteriors. És una dimensió que fa present i visible la societat a la qual es deu la universitat, i també que la universitat no pot assolir res per ella mateixa, en el sentit que és un actor més en un entramat de relacions i institucions, no una institució simplement generadora de coneixement i aliena a les necessitats de la ciutadania i del planeta.

5. INICIATIVES DE CAMPUS

En aquesta dimensió es recull tota l'activitat que mostra que la vida de la comunitat universitària als campus és compatible i respectuosa amb els objectius de l'Agenda. Incorpora tota la part de gestió de campus alineada amb l'Agenda, com ara mobilitat, aprofitament de recursos, gestió de residus, impacte ambiental, espais inclusius o compra responsable, entre d'altres, però també totes les iniciatives de divulgació i sensibilització de l'Agenda, inclosos aspectes com el voluntariat.

LES LÍNIES D'ACTUACIÓ I LES ACCIONS DEL PLA

Proposta d'accions per al curs 2020-2021

Cadascuna de les cinc dimensions del Pla d'Acció s'articula en unes línies d'actuació que agrupen un seguit d'accions concretes. Aquestes accions es plantegen amb un doble objectiu: d'una banda, accelerar la incorporació de l'Agenda 2030 al sistema universitari català i, d'una altra banda, enfortir el seu paper en les diferents actuacions que abordin la consecució dels ODS. És per aquest motiu que les accions d'aquest Pla d'Acció es formulen en clau de sistema universitari català com a conjunt, i no incorporen accions que ja s'estiguin duent a terme de manera individual o que es puguin posar en marxa a cadascuna de les universitats catalanes.

A més, tenint en compte l'abast integral i complex del Pla d'Acció, el Grup de Treball decideix concretar la proposta d'accions en una sèrie d'actuacions previstes per al curs acadèmic 2020-2021. D'aquesta manera, l'evolució del Pla i de les seves accions s'anirà ajustant al desenvolupament de les prioritzades per al curs 2020-2021 (curs d'inici del Pla) i a les fites aconseguides. Per aquest motiu, a continuació, per cada una de les dimensions del Pla, proposen línies d'actuació i accions concretes per a enguany.

1. ESTRATÈGIA I GOVERNANÇA

Aquesta dimensió es concreta en tres línies d'actuació i les seves accions corresponents com a sistema universitari:

1.1. Incorporació de l'Agenda 2030: incentius i reconeixements

- Incorporar l'Agenda 2030 i la ciència oberta als incentius o els reconeixements lligats als processos d'avaluació de la carrera acadèmica, de qualitat de les universitats i diferents programes universitaris, així com dels projectes de recerca i transferència i als grups de recerca.
- Impulsar mesures d'acció positiva per corregir la bretxa de gènere a la carrera acadèmica i les desigualtats que pateixen les dones.
- Incorporar l'Agenda 2030 i criteris de sostenibilitat al finançament de les universitats.

Accions per al curs 2020-2021

- Incorporar l'Agenda 2030 als processos d'avaluació institucional dels centres docents. Organismes involucrats: CIC i AQU. Responsable: Grup de Treball de l'Agenda 2030.

1.2. Visibilització del treball conjunt com a sistema

- Promoure i reforçar aliances amb altres sistemes universitaris, xarxes, espais de discussió.
- Crear un espai web propi del Pla d'Acció dins del web del CIC.

Accions per al curs 2020-2021

- Crear un web per a l'Agenda 2030 en l'entorn del de la Secretaria d'Universitats i Recerca (SUR), que inclogui tota la informació sobre el Pla d'Acció, la seva evolució i seguiment, així com un apartat de publicacions i recursos útils per a la incorporació de l'Agenda 2030 a les universitats catalanes. Incloure un inventari de grups de recerca en funció del seu vincle amb els diferents ODS. Organisme involucrat: CIC. Responsable: Grup de Treball de l'Agenda 2030.
- Incloure l'Agenda 2030 i les activitats que hi estan relacionades a la informació, la documentació i el material promocional del sistema universitari català. Organisme involucrat: CIC.
- Participar com a CIC en congressos, salons i altres fòrums presentant el treball conjunt. Organisme involucrat: CIC. Responsable: Grup de Treball de l'Agenda 2030 i Comissió de Relacions Internacionals del CIC.
- Difondre el treball conjunt aprofitant la presència en mitjans de comunicació. Organisme involucrat: CIC. Responsable: Grup de Treball de l'Agenda 2030.

1.3. Seguiment del Pla

- Establir al CIC una comissió o un grup de treball permanent per fer seguiment del Pla d'Acció Agenda 2030.
- Elaborar un sistema d'indicadors adient i una memòria periòdics per al seguiment del Pla.
- Elaborar un sistema d'autoavaluació per a les entitats del sistema.

Accions per al curs 2020-2021

- Participar en una nova edició de l'enquesta de seguiment de l'Agenda 2030 per a les 12 universitats catalanes. Organisme involucrat: CIC. Responsable: Grup de Treball de l'Agenda 2030.
- Elaborar els indicadors de seguiment de les actuacions que s'indiquen en el Pla d'Acció. Organisme involucrat: CIC. Responsable: Grup de Treball de l'Agenda 2030.

2. EDUCACIÓ I DOCÈNCIA

2.1. Incorporació de l'Agenda 2030: incentius i reconeixements

- Afavorir la sostenibilització curricular (mètodes docents, competències, continguts, pràctiques) i els projectes d'innovació docent relacionats amb l'Agenda 2030.
- Promoure un sistema de reconeixements de la inclusió de la perspectiva de l'Agenda 2030 als treballs de final de grau (TFG), treballs de final de màster (TFM) i les tesis doctorals i altres treballs de recerca.

Accions per al curs 2020-2021

- Impulsar la incorporació de la perspectiva de gènere als programes formatius i fer-ne el seguiment, d'acord amb el Marc general per a la incorporació de la perspectiva de gènere en la docència universitària de l'AQU. Organismes involucrats: CIC i AQU. Responsable: Comissió Dones i Ciència del CIC.

- Incorporar activitats formatives transversals en els currículums per a la millora de les competències en salut pública per als estudiants universitaris de Catalunya. Organisme involucrat: CIC i Xarxa Catalana d'Universitats Saludables (US.cat). Responsable: Xarxa Catalana d'Universitats Saludables (US.cat).

2.2. Promoció de l'Agenda 2030 entre el professorat

- Incentivar la formació en ODS del professorat.

Accions per al curs 2020-2021

- Compartir les ofertes en formació en Agenda 2030 de les universitats catalanes i valorar l'oportunitat de fer una formació conjunta del professorat en Agenda 2030. Organisme involucrat: CIC. Responsable: Comissió de Programació i Ordenació Acadèmica del CIC.
- Valorar l'elaboració d'una col·lecció de guies temàtiques per al professorat per facilitar la incorporació de l'Agenda 2030 en matèries o assignatures concretes. Organisme involucrat: CIC. Responsable: Grup de Treball de l'Agenda 2030.

3. RECERCA I TRANSFERÈNCIA

3.1. Incorporació de l'Agenda 2030: incentius i reconeixements

- Promoure accions per a la inclusió de les fites dels ODS als ajuts per a projectes i grups de recerca i transferència.

Accions per al curs 2020-2021

- Facilitar un suport general a la preparació de les propostes d'Horitzó Europa en els aspectes relacionats amb l'Agenda 2030. Organisme involucrat: AGAUR, DGCD i CIC. Responsable: AGAUR.

3.2. Aposta per un impacte responsable de la recerca i la transferència

- Avançar en ciència oberta.
- Promoure una transferència de coneixement més efectiva i explícitament vinculada als ODS.
- Promoure una divulgació científica més efectiva i explícitament vinculada als ODS.

Accions per al curs 2020-2021:

- Contribuir activament en l'elaboració, l'aprovació i la implementació de l'estratègia catalana de ciència oberta. Organismes involucrats: CIC, AGAUR, AQU, Consorci de Serveis Universitaris de Catalunya (CSUC) i Institució CERCA. Responsable: Comissió de Recerca i Transferència.
- Treballar en una proposta de mesura de l'impacte social de la recerca i transferència de la universitat catalana. Organismes involucrats: CIC i CERCA. Responsable: Comissió de Recerca i Transferència.

4. COMPROMÍS AMB LA SOCIETAT

4.1. Incidència pública

- Promoure la formació continuada, no formal, i la sensibilització sobre l'Agenda 2030.
- Participar en xarxes i espais de discussió relacionats amb l'Agenda 2030.

Accions per al curs 2020-2021:

- Proposar accions de sensibilització o formació conjunta sobre l'Agenda 2030 per a tot el personal de la universitat. Organisme involucrat: CIC. Responsable: Grup de Treball de l'Agenda 2030.
- Avançar en la normativa per a l'harmonització de la gestió acadèmica i l'acollida de persones refugiades o demandants d'asil a les universitats catalanes i analitzar la viabilitat de la seva aplicació en el cas de persones immigrades per motius econòmics, polítics i ambientals.

Organismes involucrats: CIC, Departament d'Acció Exterior, Relacions Institucionals i Transparència, Departament de Treball, Afers Socials i Famílies, i altres actors. Responsable: oficines de cooperació de les universitats catalanes.

- Estudi per a una millor comptabilització dels recursos dedicats a les activitats acadèmiques a les mètriques de cooperació internacionals relacionades amb l'Agenda 2030 (AOD i TOSSD). Organisme involucrat: DGCD i CIC. Responsable: DGCD.
- Accions per a la promoció de l'educació superior a països socis de la cooperació catalana. Organisme involucrat: DGCD, ACCD i CIC. Responsable: DGCD.

4.2. Foment del treball conjunt amb la societat per a la incorporació de l'Agenda

- Fomentar accions específiques conjuntes (inclosa la sensibilització) per abordar els ODS (estalvi energètic, identitat sexual i de gènere, inclusió i diversitat, etc.).
- Promoure accions correctives de dinàmiques contràries als principis de l'Agenda 2030.
- Ajuts específics de cooperació i voluntariat relacionats amb l'Agenda 2030.

Accions per al curs 2020-2021

- Crear un equip especial per a la intensificació de la relació entre universitats, empreses i agents socials, per tal de fer actuacions conjuntes que contribueixin a implementar els ODS en tots els sectors de la societat. Organismes involucrats: CIC. Responsable: Grup de Treball de l'Agenda 2030.

5. INICIATIVES DE CAMPUS

5.1. Promoure centres més responsables i sostenibles

- Incentivar accions conjuntes de les entitats del sistema per afavorir universitats més responsables i sostenibles (economia circular, consum responsable, eficiència energètica, mobilitat, restauració, etc.).
- Promoure que els contractes amb tercers assegurin els principis de l'Agenda 2030 (amb clàusules de treball decent, d'igualtat de gènere, socials, mediambientals i saludables).

Accions per al curs 2020-2021

- Promoure licitacions conjuntes de subministraments en línia amb l'Agenda 2030 (consum responsable, energies renovables, restauració, etc.) i accions específiques que impulsin una compra pública responsable dels agents del sistema. Organismes involucrats: CIC i CSUC. Responsable: Comissió de Gerents.
- Elaborar una proposta de clàusules estàndard per incorporar a les licitacions conjuntes. Organismes involucrats: CIC i CSUC. Responsable: Comissió de Gestió Universitària.
- Treballar per una bonificació del transport públic per a l'estudiantat universitari: recuperar el projecte de la T-Estudiant. Organisme involucrat: CIC i altres actors. Responsable: Comissió de Gestió Universitària.
- Elaborar un estudi conjunt de les emissions de CO₂ o petjada ecològica del conjunt de les universitats catalanes i fer-ne un seguiment de l'evolució. Organismes involucrats: CIC. Responsable: Comissió de Gestió Universitària.
- Impulsar l'articulació dels compromisos adoptats pel sistema universitari català en el marc del Pacte per a la Reforma Horària, acordats per la Junta del CIC el 9 d'octubre del 2020.

5.2. Promoure una comunitat universitària més sostenible i saludable

- Incentivar accions conjuntes per a la promoció de la salut de la comunitat universitària.
- Incentivar accions conjuntes per a la comunitat universitària (eficiència energètica, consum responsable, biodiversitat, mobilitat, diversitat funcional).

Accions per al curs 2020-2021

- Promoure una dieta saludable i sostenible als campus: disminuir l'adquisició de menjar ràpid o processat dins l'entorn universitari i tenir, com a mínim, un menú vegetarià i/o vegà per a cada servei de restauració dels centres de les universitats catalanes. Organisme involucrat: CIC i Xarxa Catalana d'Universitats Saludables (US.cat). Responsable: Grup de Treball de l'Agenda 2030.
- Fer una diagnosi sobre l'estat de salut de la comunitat de les universitats catalanes. Organisme involucrat: CIC i Xarxa Catalana d'Universitats Saludables (US.cat). Responsable: Xarxa Catalana d'Universitats Saludables (US.cat).

Barcelona, 1 de desembre del 2020

ANNEX

MEMBRES DEL GRUP DE TREBALL DE L'AGENDA 2030		
Nom i cognoms	Càrrec	Institució
Lluís Baulenas i Cases	Secretari general del CIC (fins al 15.09.2020)	SUR
Josep Ribas i Seix	Secretari general del CIC (des del 19.09.2020)	SUR
Pia Moret i Garbayo	Cap de l'Oficina del CIC	SUR
Alícia Castelló i Magallón	Tècnica de l'Oficina del CIC	SUR
Pastora Martínez i Samper	Vicerecutora de Globalització i Cooperació	UOC
Gemma Xarles i Jubany	Directora de l'Àrea de Globalització i Cooperació	UOC
Marta Pérez i Vallmitjana	Delegada del rector per a la sostenibilitat	UB
Jordi Prat i Fernández	Director de la Fundació Autònoma Solidària	UAB
Sílvia Altafaja	Responsable de Campus Saludable i Sostenible i de Responsabilitat Social Universitària	UAB
Gemma Fargas i Ribas	Vicerecutora de Responsabilitat Social i Igualtat	UPC
Mònica Figueras i Maz	Vicerecutora encarregada de la direcció de projectes per al compromís social i la igualtat	UPF
Òscar Mateos i Martín	Delegat del rector per a l'impuls de l'Agenda 2030	URL
Núria Camps i Mirabet	Coordinadora de Compromís Social, Igualtat i Cooperació	UdL
Sílvia Llach i Carles	Vicerecutora de Territori i Compromís Social	UdG
Antonio de la Torre i López	Tècnic de gestió ambiental i radioisòtops	URV
Jordi Collet i Sabé	Vicerecutor de Recerca i Transferència de Coneixement	UVic-UCC
Montserrat Capellas	Responsable de Projectes de Recerca	UVic-UCC

Òscar Carbó	Director del Centre de Transferència de Coneixement i Valorització de la Recerca	UIC
Jordi Villà i Freixa	Vicerector de Recerca, Innovació i Transferència	UIC
Sílvia Albareda i Tiana	Directora de l'Oficina de Cooperació i Desenvolupament Sostenible	UIC
Carmen Parra i Rodríguez	Directora de la Càtedra d'Economia Solidària	UAO CEU
Álvaro Mellado i Cerezo	Estudiant	UPC
Francesc Xavier Rodríguez i Rubio	Estudiant	URL
Martí Casadesús i Fa	Director	AQU
Manuel Molina i Clavero	Director	AGAUR
Lluís Rovira i Pato	Director	CERCA
Josep Maria i Vilalta	Secretari executiu	ACUP